

Prednison bij Sarcoïdose

Longgeneeskunde

Inleiding

Ter voorbereiding op uw behandeling, informeren we u met deze folder over de gang van zaken rondom een prednison-behandeling. Daarnaast zetten we een aantal praktische zaken en nuttige informatie voor u op een rij. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? De longverpleegkundige of uw behandelend longarts beantwoordt uw vragen graag. Onderaan vindt u de contactgegevens van de polikliniek Longgeneeskunde.

Sarcoïdose

Sarcoïdose is een zeldzame ziekte waarbij, door onbekende oorzaak, ontstekingen ontstaan. Bij zo'n ontsteking hopen witte bloedcellen zich op. Deze ophopingen heten granulomen. De ontstekingen kunnen vrijwel overal in het lichaam voorkomen.

Sarcoïdose komt het meest voor in de longen, de lever, de lymfeklieren, de ogen en de huid. Afhankelijk van de plaats waar de granulomen zich bevinden kunnen er veel verschillende klachten optreden. Ook komen veel algemene klachten voor, zoals vermoeidheid, koorts, spierpijn, concentratieproblemen, slaapproblemen, gewichtsverlies en nachtzweeten. De meest voorkomende klacht is vermoeidheid; veel mensen met sarcoïdose ervaren dit als de voornaamste beperking.

Er is geen medicijn dat sarcoïdose kan genezen, de medicatie die eventueel voorgeschreven wordt is gericht op het onderdrukken van de ontstekingen. In eerste instantie gebeurt dat met corticosteroiden in de vorm van prednison.

Werking prednison

Prednison is een corticosteroid. Dit is een ontstekingsremmende stof. Het lichaam maakt zelf in de bijnieren ook corticosteroiden aan. Prednison heeft ongeveer dezelfde werking als de lichaamseigen corticosteroiden.

Prednison kan uw longaandoening niet genezen, maar wel rustiger maken. Prednison werkt al binnen 24 uur. Maar het duurt vaak langer voordat u hier iets van merkt. Afhankelijk van uw aandoening en klachten krijgt u het middel kortdurend (één tot enkele weken als stootkuur) of voor een langere periode voorgeschreven.

Mogelijke bijwerkingen

Helaas heeft prednison vaak bijwerkingen. Vooral bij langer gebruik en/of een hogere dosering. Maar ook bij lage doseringen (10 mg prednison per dag of minder) kunnen bijwerkingen optreden.

Dit zijn de belangrijkste:

- een gezwollen gezicht (vollemaansgezicht);
- (veel) meer eetlust, de kans dat u zwaarder wordt is daardoor groot;
- wondjes genezen minder snel en u krijgt sneller blauwe plekken;
- soms krijgt u een dunnere, glimmende huid;
- kans op een botbreuk en inzakken van de wervelkolom door osteoporose (botontkalking); uw longarts schrijft vaak extra medicatie voor om dit te voorkomen;
- vasthouden van vocht; uw enkels worden daardoor dikker bijvoorbeeld;
- hoge bloeddruk door vasthouden van vocht; laat dit na een aantal weken controleren bij uw huisarts;
- spierzwakte;
- staar;
- verhoogde bloedsuiker; laat dit controleren volgens "Dagboekje Prednison" (zie bijlage);
- buikpijn en misselijkheid;
- maagzweer of maagbloeding; overleg met uw arts als u eerder een maag- of darmzweer heeft gehad;
- veranderde stemming en/of gevoel;
- iets grotere kans op een infectie, zoals griep, bronchitis, long- of blaasontsteking of wondroos;
- wees voorzichtig in de zon, gebruik zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor;
- als u prednison gebruikt, is er geen bezwaar tegen de 'grieprik';
- vaccinatie (nodig bij sommige verre reizen) met verzwakt levend virus, zoals het gele koorts vaccin, gaat niet samen met het gebruik van prednison. Ook vaccinaties tegen bof, mazelen, rode hond (BMR) of tuberculose mogen niet samen met prednison worden gebruikt.

Waarom u nooit plotseling met prednison mag stoppen

Bij gebruik van prednison maken de bijniereen minder corticosteroïden aan. Zolang u prednison gebruikt, is dat geen probleem. Maar als u plotseling stopt, ontstaat er een tekort aan corticosteroïden. De bijniereen kunnen namelijk niet zo snel weer met de eigen productie starten. Dit kan tot levensgevaarlijke situaties leiden. Stop daarom nooit zomaar met prednison, ook al heeft u last van bijwerkingen. Overleg altijd eerst met uw longarts of huisarts. Uw longarts schrijft u zo nodig geleidelijk aan steeds minder prednison voor. De bijniereen maken daardoor ook geleidelijk aan weer lichaamseigen corticosteroïden aan.

Vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

In de meeste gevallen heeft prednison geen invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen. Ook tijdens een zwangerschap kunt u prednison blijven gebruiken. Wel is het belangrijk dat u aan uw arts doorgeeft dat u zwanger wilt worden, zwanger bent of als er een vruchtbaarheidsprobleem speelt.

U kunt beter geen prednison gebruiken als u borstvoeding geeft. Het medicijn komt namelijk in de moedermelk terecht.

Het gebruik samen met andere geneesmiddelen

U kunt prednison in combinatie met bijna alle medicijnen gebruiken. Vertel uw huisarts en specialist, ook uw tandarts, echter altijd welke medicijnen u gebruikt.

Wijze van innemen

Uw behandelend longarts vertelt u hoeveel tabletten u per dag moet gebruiken. Houdt u zich altijd aan de voorgeschreven dosis. Prednison kan in meerdere sterktes worden geleverd. Het is belangrijk hier goed op te letten. De voorgeschreven dosis moet u exact innemen.

Slik de tabletten tegelijk door met voedsel of water tijdens het ontbijt, elke dag op ongeveer hetzelfde tijdstip. Heeft u de tabletten vergeten in te nemen, neem deze dan zo spoedig mogelijk nog dezelfde dag in.

Soms wordt er voor gekozen om naast de prednison ook een maagbeschermer en/of een middel tegen botontkalking te geven, zoals calchi-chew/D3 en alendroninezuur. Via uw behandelend arts en/of longverpleegkundige hoort u hier meer over.

Opstartschema prednison

Week	Dosering prednison
1	20 mg
2	20 mg
3	20 mg
4	17,5 mg
5	17,5 mg
6	17,5 mg
7	15 mg
8	15 mg
9	15 mg
10	12,5 mg
11	12,5 mg
12	12,5 mg
13	10 mg

Onderhoudsbehandeling van 10 mg per dag

Belangrijke contactgegevens

- polikliniek Longgeneeskunde, route B23, telefoon (053) 487 26 10, bereikbaar van 08.00 - 16.30 uur.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek. Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de behandelend arts of verpleegkundige dan om nadere uitleg.

patientgegevens

Dagboekje prednison

U gaat starten met prednisonbehandeling. Dit kan nadelen hebben. Daarom vragen we u om onderstaand schema in te vullen gedurende de eerste 3 maanden van de prednisonbehandeling. U dient de met sterretjes gevulde vakjes in te vullen. In week 3, 6 en 9 maakt u een afspraak met de assistente van de huisarts om een nuchtere bloedsuiker te laten meten en om uw bloeddruk te laten meten. Graag verzoeken wij u dit dagboekje mee te nemen, zodat de assistente uw bloeddruk en nuchtere glucose kan invullen in dit schema.

Meet de assistente van de huisarts een te hoge bloeddruk of bloedsuiker, dan dient u contact op te nemen met de longverpleegkundige.

Prednison doseringsschema:

- Hoog (40-30-20 mg)
- Laag (van 20 mg afbouwschema (zie hierboven))

Uitgangsgewicht: .....

5% van uitgangsgewicht: .....

Longverpleegkundige bellen bij gewicht van .....kg (3% gewichtstoename t.o.v. uitgangsgewicht).

Bloeddruk vóór starten van de prednison: .....

	Gewicht	Bloeddruk	Glucose nuchter	Contact huisarts	Opmerkingen
Week 1	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 2	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 3	*	*	*	ja	
Week 4	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 5	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 6	*	*	*	ja	
Week 7	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 8	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 9	*	*	*	ja	
Week 10	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 11	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	
Week 12	*			Ja/Nee Indien ja, reden:	